



Värdefull uppslagsbok om droger

Thomas Nordegren, Kerstin Tunving. **Droger A-Ö. En uppslagsbok om historia, effekter, behandling, preparatnamn, fackuttryck och drogslang.** 2:a uppl. 510 sidor. Stockholm: Natur och Kultur, 1997. Pris ca 805 kr. ISBN 91-27-05365-2.

Recensent: överläkare Per O Toråker, enheten för beroendesjukvård, psykiatriska kliniken, lasarettet, Helsingborg.

Docent Kerstin Tunving, avliden 1994, var legendarisk som överläkare för narkoman-sjukvården i Lund. Tomrummet efter henne är fortfarande mycket stort, och vi är många som saknar hennes enorma kunskap, erfarenhet och starka personlighet. Bland det sista hon utträttade var författandet av en uppslagsbok inom området: *Droger A-Ö*, recenserad av undertecknad i *Läkartidningen* 1993. Jag var då mycket positiv till boken, men noterade att främst alkoholområdet var sparsamt belyst.

Mer om alkohol i denna upplaga

När nu Kerstin Tunvings medförfattare Thomas Nordegren har givit ut en andra upplaga av boken har han bland annat sökt utöka alkoholområdet. Det mesta som sägs förefaller vara korrekt, men en del uppgifter känns inte helt uppdaterade: Om alkoholbehandling ges intrycket att rehabilitering på behandlingsshem är gängse, men så är det ju inte längre; öppenvårdsverksamhet har alltmer tagit över eventuell behandling både på alkohol- och narkomanvårdsområdet. Beträffande alkoholhaldens nämns också att »den

NYA BÖCKER

unga hjärnan är mer resistent mot alkohol». Detta är tyvärr ett påstående och ett ordval som kan missförstås, så vida man inte sätter gränsen för »ung» vid ca 45 års ålder.

Angående SSRI-preparat och beroendebehandling nämns att »de kliniska testerna är påfallande goda jämfört med andra medel». Så kan man inte med säkerhet uttala sig i nuvarande kunskapsläge.

För den som vill ha mer illustrationer finns nu också en CD-romskiva, recenserad nyligen i *Läkartidningen* nr 24/97.

Imponerande prestation

Sammanfattningsvis kan sägas att »*Droger A-Ö*» fortfarande är en imponerande prestation men att den andra upplagan inte på alla punkter känns helt medicinskt korrekt. Vid en eventuell tredje upplaga torde redaktionen med fördel kunna kompletteras med beroendemedicinsk sakkunskap.

Men ändå kvarstår att boken är mycket värdefull och saknar sin like i skandinavisk facklitteratur. Den rekommenderas alltså varmt till intresserade kolleger, vårdavdelningar och socialkontor. •

God beskrivning av allergier hos barn

Annika E Ortmark. **Barnallergiboken.** 267 sidor. Stockholm: Fischer & Co, 1997. Pris ca 330 kr. ISBN 91-7054-822-6.

Recensent: docent Eivor Svenonius, Malmö.

Författaren behandlar allergi och annan överkänslighet på ett utförligt och intresseväckande sätt. Sjukdomarnas orsak, förlopp, diagnostisering och behandling beskrivs pedagogiskt. Speciellt värdefullt är att hon låter barnen och föräldrarna komma till tals. Vi i vården har all anledning att ta till oss och begrunda de psykosociala problemen som allergibesvärerna för med sig för de drabbade. Man blir lätt isolerad, eftersom det allergiska barnet inte tål alla miljöer. Det kan vara problem med att det röks eller att vänner och bekanta har hus-

djur. Det kan inte heller vara lätt för den allergidrabbade familjen att göra sig av med älskade husdjur eller göra andra kännbara omläggningar i livsföringen. Det gäller att se hela människan och hennes problem. Förskolan och skolan tillsammans med många andra funktioner i samhället måste vara med i processen för att göra livet dragligt för dessa barn och deras familjer.

Sakligt korrekt

Annika E Ortmark har låtit experter granska boken, som därigenom blivit sakligt korrekt och på ett riktigt sätt återger vad vetenskapen nu vet om allergisjukdomarnas orsaker, symtom och behandling. Eftersom vi har att göra med en kronisk sjukdom är det naturligt att många ställer sitt hopp till med skolmedicinen konkurrerande behandlingar. Författaren tar upp dessa frågor konkret och låter barn och föräldrar berätta om hur det funnit det riktigt att gå tillbaka till skolmedicinen. Ett näraliggande problem är föräldrarnas rädsla för speciellt kortisonpreparatens biverkningar. Här redogörs seriöst för de doser barnen får i sig vid olika behandlingar och påpekas att studier hittills inte visat att kortison i här aktuella doser medför minskad tillväxt hos barn.

Summering av dagsläget

»Barnallergiboken» är sammanfattningsvis en god beskrivning av dagens läge när det gäller allergi – förekomst, symtom, diagnostisering och behandling. De allergisjuka barnens och deras familjers dagliga problem och vedermödor beskrivs värtaligt. Förutom vad vården kan göra framhålls också vikten av en sanerad miljö och sund livsföring. Att allt ses med barnens och föräldrarnas ögon gör boken mycket värdefull.

Det som sägs stämmer mycket väl överens med mina erfarenheter som barnallergolog. Jag rekommenderar boken till mina kolleger – speciellt de yngre. Föräldrar med allergiska barn kommer att ha stor behållning av att läsa boken. Den kan ge dem den trygghet som kunskap medför och tröst, när de inser att de inte är ensamma om problemen och att det går att leva ett bra liv trots allergi.



Boken är ett utmärkt komplement till och inspirationskälla för våra astmaskolor. Bokens pris, över 300 kr, är dock i mes-ta laget för många barnfamiljer. •

Svårförståeligt försök att förklara psykosen

Murray Jackson, Paul Williams. **Ofattbara stormar. Att söka förstå psykosen.** 278 sidor. Stockholm: Natur och Kultur, 1997. Pris ca 400 kr. ISBN 91-27-05597-3.

Recensent: docent Roland Berg, privatverksam psykiater, psykoanalytiker och psykoterapeut, Stockholm.

Schizofrenierna utgör en av de största medicinska utmaningarna. Den drabbade individens utdragna och svåra lidande, anhörigas oro och vanmakt, samhällets kostnader, vetenskaplig förundran över de egendomliga manifestationerna, allt väcker vårt engagemang.

Förbättring av prognosen

Betydande framsteg har gjorts och görs för att såväl förstå schizofreniernas etiologi som att bättre behandla dem. När neuroleptika upptäcktes i mitten av 1950-talet ledde det till en dramatisk förbättring av prognosen för de sjuka. Vad som kanske inte är lika välkänt är att senare års förbättrade psykosociala omhändertagande i sin tur medfört en lika stor ytterligare förbättring av prognosen. Inte minst gäller det psykoedukativt familjestöd mot bakgrund av det arbete